

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Катерина ПЕТРОВСЬКА

“01” вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів І рівня вищої освіти

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та практична психологія»

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціалізація практична психологія

(назва спеціалізації)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва факультету)

Бердянськ, 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми «Соціальна робота та практична психологія»

Розробники:

Попова Анастасія Сергіївна, старший викладач кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Робочу програму погоджено проєктною групою освітньо-професійної програми «Соціальна робота та практична психологія» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від “01” вересня 2020 року (протокол № 2).

Завідувач кафедри

соціальної роботи та інклюзивної освіти

_____ (підпис)

(Катерина ПЕТРОВСЬКА)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми

_____ (підпис)

(Катерина ПЕТРОВСЬКА)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Обов'язкова / <u>за вибором</u>	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та практична психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Мова навчання: українська		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи здобувача – 3	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>		4
		Практичні, семінарські	
			4
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
			82
Індивідуальні завдання:			
	9		
Вид контролю:			
	Залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 8/82 (9%/91%).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне бачення проблематики соціально-педагогічних і соціальних досліджень, знання, вміння визначення предмету, мети, завдань та вибору адекватних методів і методик дослідження соціально-педагогічних і соціальних процесів і явищ; підвищити теоретично-методологічну, науково-дослідницьку культуру майбутніх соціальних працівників.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- сформувати знання науково-теоретичних основ соціально-педагогічних і соціальних досліджень;
- сформувати методологічну культуру мислення майбутнього соціального працівника (здатність до поглибленого системного аналізу проблем детермінації соціально-педагогічних і соціальних процесів; здатність і бажання виносити вірні оцінювальні судження та застосовувати власні творчі уявлення, задуми і проекти з соціально-педагогічної і соціальної проблематики);
- ознайоми здобувачів вищої освіти з принципами академічної доброчесності та особливостями їх застосування у написання наукових робіт;
- виробити вміння застосовувати різні методи наукового дослідження з метою отримання найбільш об'єктивної соціально-педагогічної і соціальної інформації;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок розробки програми соціально-педагогічного і соціального дослідження та інструментарію (анкет, тестів, питань інтерв'ю тощо).

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності	Програмні результати навчання
1.	ЗК-5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПР-4 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки
2.	ФК-2	Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.	ПР-11 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Науково-дослідна робота у вищій школі.

Наука як форма осягнення світу людиною. Наукові установи України. Шлях до науки. Види науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності 231 «Соціальна робота». Реферат та його особливості. Курсова робота у системі науково-дослідної роботи здобувачів ВО. Кваліфікаційні науково-дослідні роботи здобувачів ВО: бакалаврські та магістерські роботи. Науково-дослідницька робота здобувачів ВО поза навчальним процесом: особливості і види.

Тема 2. Підготовка наукового дослідження.

Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Структура реферату. Структура кваліфікаційної роботи. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи; Зміст кваліфікаційної роботи; Вступ до кваліфікаційної роботи; Актуальність дослідження; Об'єкт і предмет дослідження; Мета та завдання дослідження; Гіпотеза дослідження; Наукова новизна; Практична значущість дослідження; Методика дослідження. Основна частина наукового дослідження. Висновки; Список використаних джерел; Додатки. Правила технічного оформлення кваліфікаційних робіт.

Тема 3. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності та основні принципи академічної доброчесності.

Система науково-технічної інформації України. Інформаційна база досліджень у галузі соціальної роботи. Пошук та накопичення наукової інформації: бібліографічний пошук у бібліотеках; пошук інформації у мережі Інтернет. Робота з джерелами інформації. Бібліографічний опис інформації.

Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.

Метод, методика, методологія: співвіднесення понять. Класифікація методів наукового дослідження: спеціально-наукові, загальнонаукові, філософські. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, опис, порівняння, вимірювання, експеримент. Теоретичні методи наукового дослідження: аналіз і синтез, індукція та дедукція та ін. Філософські та загальнологічні методи наукового дослідження.

Тема 5. Експеримент як складова частина наукового дослідження соціально-педагогічної дійсності.

Експеримент у соціальній роботі; Етапи соціально-педагогічного експерименту: історико-теоретичний аналіз явища; Планування програми експерименту. Розробка критеріїв, показників та рівнів; Аналіз отриманих результатів. Статистичні методи обробки даних у соціально-педагогічному експерименті.

Тема 6. Презентація результатів наукового дослідження. Тема 6.1.

Захист та оцінювання кваліфікаційної роботи. Поняття та призначення презентації результатів наукового дослідження. Комп'ютерні технології підготовки та проведення презентації. Психологічні аспекти, що знижують ефективність презентації: страх, неадекватна форма реагування на критику. Презентація наукового проекту, заснована на моделі особистої ефективності GoMAD.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб.	інд.	с.р.	л		п	лаб.	інд.	С.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Тема 1. Науково-дослідна робота у вищій школі													
1.1. Організація наукової діяльності в Україні і світі.							8	-	-			8	
1.2. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.							7	-	-			7	
Разом за темою 1							15	-	-			15	
Тема 2. Підготовка наукового дослідження													
2.1.– 2.2. Логічна структура соціально-педагогічного дослідження.							15	2	2			11	
Разом за темою 2							15	2	2			11	
Тема 3. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності основні принципи академічної доброчесності													
3.1. Пошук наукової інформації та робота з джерелами.							15	-	-			15	
Разом за темою 3							15	-	-			15	
Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження													
4.1. Поняття методу в науці. Парадигма наукових методів.							15	-	-			15	
Разом за темою 4							15	-	-			15	
Тема 5. Експеримент як складова частина наукового дослідження соціально-педагогічної діяльності													
5.1. Соціально-педагогічний експеримент у структурі науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти.							15	2	2			11	
Разом за темою 5							15	2	2			11	
Тема 6. Презентація результатів наукового дослідження													
6.1. Презентація результатів наукового дослідження.							8	-	-			8	
6.2. Психологічні аспекти презентації результатів наукового дослідження.							7	-	-			7	
Разом за темою 6							15	-	-			15	
Усього годин							90	4	4			82	

5. Теми лекцій

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
2.	<i>Підготовка наукового дослідження</i>		2
2.1.- 2.2.	<p>Логічна структура соціально-педагогічного дослідження</p> <p>1. Загальна характеристика процесів наукового дослідження.</p> <p>2. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези.</p> <p>3. Структура реферату.</p> <p>4. Структура кваліфікаційної роботи.</p> <p>4.1. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи;</p> <p>4.2. Зміст кваліфікаційної роботи;</p> <p>4.3. Вступ до кваліфікаційної роботи;</p> <p>✓ Актуальність дослідження;</p> <p>✓ Об'єкт і предмет дослідження;</p> <p>✓ Мета та завдання дослідження;</p> <p>✓ Гіпотеза дослідження;</p> <p>✓ Наукова новизна;</p> <p>✓ Практична значущість дослідження;</p> <p>✓ Методика дослідження.</p> <p>4.4. Основна частина наукового дослідження.</p> <p>4.5. Висновки;</p> <p>4.6. Список використаних джерел;</p> <p>4.7. Додатки.</p> <p>5. Правила технічного оформлення кваліфікаційних робіт.</p>		2
5.	<i>Експеримент як складова частина наукового дослідження соціально-педагогічної діяльності</i>		2
5.1.	<p>Соціально-педагогічний експеримент у структурі науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти</p> <p>1. Експеримент у соціальній роботі.</p> <p>2. Етапи соціально-педагогічного експерименту.</p> <p>2.1. Історико-теоретичний аналіз явища.</p> <p>2.2. Планування програми експерименту.</p> <p>2.3. Розробка критеріїв, показників та рівнів.</p> <p>2.4. Аналіз отриманих результатів.</p> <p>3. Статистичні методи обробки даних у соціально-педагогічному експерименті.</p>		2
Усього			4

1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
2.	<i>Підготовка наукового дослідження</i>		2
2.1	<p>Особливості наукового тексту у структурі наукового дослідження та правила технічного оформлення кваліфікаційних робіт</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні структурні елементи наукового дослідження. 2. Елементи вступу. 3. Основна частина. 4. Висновки та пропозиції. 5. Список використаних джерел. 6. Додатки. 7. Анотація. 8. Нумерація сторінок роботи. 9. Ілюстрації (рисунок, графіки, схеми, діаграми). 10. Вимоги до оформлення таблиць, формул. 11. Нумерація цифрового та ілюстративного матеріалу. 12. Загальні правила цитування та посилання на використанні джерела. 13. Список використаних джерел. 14. Додатки. 		2
5.	<i>Експеримент як складова частина наукового дослідження соціально-педагогічної дійсності</i>		2
5.1.	<p>Формування комплексу методик для дослідження та збір емпіричних даних.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтування системи показників для дослідження соціальних проблем. 2. Опис методик в науковій роботі. 3. Опис емпіричної процедури в науковій роботі. 		2
<i>Усього</i>			4

2. Самостійна робота

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1	<p>Організація наукової діяльності та наукової комунікації в Україні і світі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наука і знання. 2. Наука і суспільство. 3. Наука і виробництво. 4. Наука і практика. 5. Наукова комунікація та її різновиди. 6. Види наукових публікацій (монографія, стаття, автореферат). <ul style="list-style-type: none"> – Монографія, підручник, навчальний посібник, наукова стаття. – Доповідь, тези доповіді, науковий звіт. – Рецензія та анотація. – Конспект та реферативний виклад матеріалу. 7. Поняття дисертації та автореферату. 		15
2.	<p>Логічна структура соціально-педагогічного дослідження</p> <p>Ознайомлення та аналіз магістерських робіт здобувачів вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота у медіа теці ФДССО (504 ауд.)</p>		11
3.	<p>Стилі оформлення списку наукових публікацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MLA (Modern Language Association) style. 2. APA (American Psychological Association) style. 3. Chicago/Turabian style. 4. Harvard style. 5. ACS (American Chemical Society) style. 6. AIP (American Institute of Physics) style. 7. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style. 8. Vancouver style. 9. OSCOLA. 10. APS (American Physics Society) style. 11. Springer MathPhys Style. 		15
4.	<p>Методи емпіричного та теоретичного дослідження в соціальній роботі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичне дослідження. 2. Емпіричне дослідження. 3. Психолого-педагогічне обстеження 4. Вивчення передового досвіду в соціальній роботі. 		15

5.	Методи соціологічного дослідження у контексті соціально-педагогічного експерименту 1. Понятійний апарат соціологічного дослідження. 2. Програма соціологічного дослідження. 3. Генеральна та вибіркова сукупності. 4. Аналіз документів. 5. Анкетне опитування. 6. Соціологічне інтерв'ю. 7. Соціометричне опитування. 8. Фокусоване групове інтерв'ю. 9. Соціологічне спостереження. 10. Соціологічний експеримент.		11
6.	Побудова аргументації в науковому дослідженні 1. Ствердження. 2. Доводи і факти. 3. Визнання альтернатив та відповідь на них. 4. Основа аргументації.		15
Усього			82

8. Індивідуальні завдання

1. Підібрати 3 монографії, статті, автореферати, дисертації, підручника та навчально-методичних посібника з наукового напрямку «Соціальна робота» за останні 5 років та підготувати на них анотацію та рецензію.
2. Написати орієнтовний план та визначити науковий апарат курсової роботи за тематикою курсових робіт з дисципліни «Теорія та історія соціальної роботи».
3. Здійснити бібліографічний пошук джерел (рефератів) із теми Вашої курсової, бакалаврської, дипломної чи магістерської робіт в електронній реферативній базі даних «Україніка наукова» (<http://www.nbu.gov.ua/db/ref.html>) та пошук авторефератів дисертацій в Електронному каталозі наукової літератури за адресою: <http://search.ukrlibrary.org/cgi-bin/search.pl> та проаналізувати електронні інформаційні ресурси Інтернет в галузі соціальної роботи. Скласти список назв таких ресурсів із наведенням режиму доступу до них.
4. Підготувати презентацію на тему «Методи емпіричного та теоретичного дослідження в соціальній роботі».
5. Розробити програму експерименту до обраної тематики дослідження.
6. Розробити проект презентації власного наукового дослідження.

9. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій, дослідження); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю (метод письмового контролю).

10. Засоби оцінювання

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень тощо.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі ВО

Поточне тестування та самостійна робота						Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Залік	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2			
25		25		25				
Тема 4		Тема 5		Тема 6				
4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2			
25		25		25				

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
Тема 1.			
1.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
1.2.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
1.3.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
1.4.	Виконання самостійної роботи до теми 1: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними;	0 - 5	0 - 10
1.5.	Виконання ІНДЗ до теми 1: - Анотація+рецензія (3 роботи)	0 - 10 0 - 3 (4)*3	0 - 15 0 - 5*3
Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті 2.1. (2 години)	0 - 5	-
2.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
2.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 10	0 - 10
2.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2: - План - Науковий апарат	0 - 10 0 - 5 0 - 5	0 - 15 0 - 5 0 - 10
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
3.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
3.3.	Виконання самостійної роботи до теми 3: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 10	0 - 10
3.4.	Виконання ІНДЗ до теми 3:	0 - 15	0 - 15

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлені у «Системі оцінювання» та розміщені на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ

	- Перелік джерел; - Список ресурсів	0 – 10 0 – 5	0 – 10 0 – 5
Максимум за тему 3		25 балів	
Тема 4			
4.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
4.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
4.3.	Виконання самостійної роботи до теми 4: • Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 10	0 – 10
4.4.	Виконання ІНДЗ до теми 4: • Презентація	0 – 10	0 – 15
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
5.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
5.3.	Виконання самостійної роботи до теми 5: • Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	0 – 5
5.4.	Виконання ІНДЗ до теми 5: • Програма експерименту	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 – 5	-
6.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 – 2	-
6.3.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	0 – 10
6.4.	Виконання ІНДЗ до теми 6: - Проект власного дослідження	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 6		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

² Мінімальний допуск до заліку здобувача можливий за умови набрання ним 25 балів за виконані роботи протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
78-89	B	
65-77	C	
58-64	D	
50-57	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації.

13. Рекомендована література

Базова:

1. Архіпова С. П. Основи соціально-педагогічних досліджень. Черкаси, 2011. 239 с.
2. Босенко А. І. Науково-дослідна діяльність галузі освіти / А. І. Босенко, О. М. Вержиховська, О. В. Гаврилов, В. А. Гурський : навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2014. 160с.
3. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця : Планер, 2010. 308 с.
5. Гурський В. А. Науково-дослідна діяльність студентів у їх професійній підготовці: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. 120 с.
6. Колесников, О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-е видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 144 с.
7. Організація та методика проведення наукових досліджень студентами спеціальності «Спеціальна освіта» / [кол. авторів; за заг. Ред.. С. П.Миронової]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 136 с.
8. Основи методології та організації наукових досліджень / за ред. А. Є. Конверського К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
9. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
10. Юринець, В. Є. Методологія наукових досліджень: підручник для ст-тів ВНЗ / В. Є Юринець. К.: Центр навч. літ, 2011.

Допоміжна:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. К.: АПН України, 1995. 45 с.
2. Євтух М. Б. Технологія інноваційної педагогічної совіти: монографія. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2011. 456 с.

- Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. К., 2004. 212 с.
3. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 16.10.2020 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Про вищу освіту: Закон України від 25.09.2020 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Ромус-Поліграф, 2002. 128 с. URL: http://ualib.com.ua/b_162.html
6. Методика навчання: наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін.; За ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. К.: Вища школа. 2003. 323 с.
7. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень: Навчальний посібник / Борисик С. О., Конончук А. І., Яковець Н. І., Щербина Ю. М. Ніжин, 2002. 287 с.
8. Основи наукових досліджень у соціальній роботі: Навч. посіб. / М. М. Букач, Т. С. Попова, Н. В. Клименюк; за ред. М. М. Букача. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. 284 с.
9. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 176 с.
10. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. Харків, 2006. 219 с.
11. Тушева В. В. Формування науково-дослідницької культури студентів педагогічних ВНЗ у процесі професійної підготовки. *Горизонти освіти. Психологія. Педагогіка*: Науково-методичний журнал, 2012. № 1. С.34–42.
12. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник. К.: Академвидав, 2004. 208 с.
13. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с. URL: <http://www.infolibrary.com.ua/books-book-96.html>
14. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко. 6-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 310 с.
15. Список літератури за новими вимогами ДСТУ. Пан Бібліотекар: веб-блог. URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2016/09/c-83022015.html>

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Загально академічний портал наукової періодики <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
4. Cambridge University Press – колекція журналів <http://journals.cambridge.org/>
5. Інтернет-портал мережі УРАН доступу до електронних наукових публікацій <http://biblio.uran.ua/>
6. Бібліотека електронних підручників 20 тис. книг <http://www.book-ua.org/>
7. Медіатека ФДССО.
8. Автоматичне оформлення списку літератури. <https://vak.in.ua/do.php>